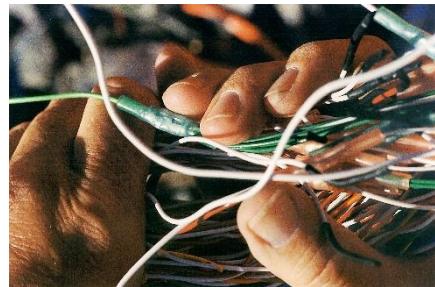

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad om uppdaterade riktlinjer för kemiska produkter samt för material och varor

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året.

Detta informationsblad innehåller information om uppdaterade krav och kriterier i våra riktlinjer för kemiska produkter samt för farliga ämnen i material och varor. Uppdateringarna började gälla den 1 augusti 2024.

Kriterieförändringar

Planering, via Kemikaliegranskningsfunktionen, ansvarar för två riktlinjer. Det är [TDOK 2010:310 Kemiska produkter – gransningskriterier och krav för Trafikverket](#) och [TDOK 2012:22 Material och varor – krav och kriterier avseende farliga ämnen](#).

I dessa två dokument finns Trafikverkets krav och kriterier för farliga ämnen. Det är samma kriterier för både kemiska produkter samt för farliga ämnen i material och varor.

Kriterierna är synkade med [BASTAs kriterier](#). Både BASTAs och Trafikverkets kriterier bygger på Kemikalieinspektionens [PRIO-guide](#) och på CLP-förordningen.

Nyheter i de uppdaterade kriterierna bygger på följande:

- Flera nya farokategorier har införts i CLP-förordningen
- Samtliga PFAS-ämnen är nu att betrakta som utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens PRIO-guide.

CLP-förordningen har, som nämns ovan, uppdaterats med nya farokategorier för klassificering och märkning. De nya farokategorierna gäller hormonstörande ämnen

BASTA är ett bedömningssystem för byggprodukter i Sverige som fokuserar på att identifiera och minska användningen av farliga kemikalier i byggmaterial. BASTA ägs av IVL Svenska miljöinstitutet och Byggföretagen.

CLP (Classification, Labeling, Packaging) är den EU-förordning (EG nr 1272/2008) som reglerar hur kemiska ämnen och blandningar ska klassificeras, märkas och förpackas. Det är CLP som anger hur säkerhetsdatablad ska utformas, hur märkningen ska se ut och vilka faror som ska anges om en kemisk produkt.

och ämnen som bedöms som långlivade och som ackumuleras i miljön (PBT och vPvB) samt ämnen som anses långlivade och som rör sig i miljön (PMT och vPvM).

De nya farokategorierna gäller från 20 april 2023 med en implementeringsperiod där alla **ämnen** ska vara klassificerade från **1 maj 2025** och alla **blandningar** från **1 maj 2026**. Det är alltså inte tvingande för leverantörer att klassificera och märka kemiska produkter enligt de nya faroklasserna ännu. Det kommer emellertid att börja komma produkter med de nya märkningarna inom en snar framtid.

Enligt Trafikverkets kriterier kommer kemiska produkter samt material och varor som innehåller ämnen klassificerade enligt de nya kriterierna, eller som innehåller PFAS-ämnena, att hamna i grupp B eller i grupp C.

Trafikverkets kriterier reglerar sedan tidigare ämnen som är hormonstörande och PBT/vPvB. De befintliga definitionerna för dessa ämnen kommer att finnas kvar. De nya märkningsreglerna enligt CLP blir ett komplement. Se tabellen för en översikt över de nya kriterierna.

Ordförklaringar:

PBT – Persistent, Bioaccumulative, Toxic

vPvB – very Persistent very Bioaccumulative

PMT – Persistent, Mobile, Toxic

vPvM – very Persistent, very Mobile

PFAS - Per- och polyfluorerade alkylsubstanter (ämnesgrupp med mer än 10 000 identifierade ämnen)

Benämning	Farokategori	Haltgräns (procent)	Grupp hos Trafikverket
Hormonstörande	EUH 380 Kan orsaka hormonstörningar hos människor	0,1	C-utfasning
	EUH 381 Misstänks orsaka hormonstörningar hos människor	1	B-riskminskning
	EUH 430 Kan orsaka hormonstörningar i miljön	0,1	C-utfasning
	EUH 431 Misstänks orsaka hormonstörningar i miljön	1	B-riskminskning
PBT, vPvB	EUH 440 Ackumuleras i miljön och i levande organismer, inbegripet människor	0,1	C-utfasning
	EUH 441 Ackumuleras kraftigt i miljön och i levande organismer, inbegripet människor	0,1	C-utfasning
PMT, vPvM	EUH 450 Långlivat ämne som kan förorena vattenkällor	0,1	C-utfasning
	EUH 451 Mycket långlivat ämne som kan förorena vattenkällor	0,1	C-utfasning
PFAS	PFAS	0,1	C-utfasning

Potentiellt hormonstörande ämnen

En större skillnad mot tidigare blir att potentiellt (misstänkt) hormonstörande ämnen nu kommer att granskas till grupp B, i det fall där de klassificeras med någon av farokategorierna EUH381 och EUH431. Tidigare har enbart ett informativt utlåtande skickats med vid granskning när något potentiellt hormonstörande ämne identifierats i en kemisk produkt.

Omgranskning till följd av nya kriterier

I det föregående [informationsbladet](#) informerade Kemikaliegranskningsfunktionen om att alla kemiska produkter som innehåller mer än 0,1% PFAS kommer att granskas om till grupp C-utfasning under augusti 2024.

I övrigt kommer det inte att ske någon omgranskning av produkter som sedan tidigare är granskade i Chemsoft. Nya klassificeringar enligt de nya bestämmelserna i CLP-förordningen kommer att medföra att vissa produkter kommer att få en ny gruppstillhörighet i Chemsoft. Det kommer emellertid att gälla för nya säkerhetsdatablad som lämnas in efter att de nya kriterierna trätt i kraft.

Trafikverket ändrar sin bedömning av vad som är ej märkningspliktigt

Kemiska produkter som är ej märkningspliktiga är undanagna från kravet på granskning i Chemsoft. Trafikverket har haft en något mer generös tolkning av vad som är ej märkningspliktigt än vad som föreskrivs enligt CLP-förordningen.

Det har inneburit att Trafikverket enbart har betraktat kemiska produkter märkta enligt det globalt harmoniserade systemet GHS (Globally Harmonized System of Classification and labelling of chemicals) som märkningspliktiga. Därmed har kemiska produkter märkta med enbart EU-specifik märkning, så kallade EUH-fraser, varit undantagna från kravet på granskning. Dessa har kategoriserats som ej märkningspliktig.

I och med uppdateringarna av riktlinjerna (TDOK 2010:310 och TDOK 2012:22) den 1 augusti 2024 har en anpassning gjorts till CLP. Kemiska produkter märkta med enbart EUH-fras kommer därmed att behöva granskas. Med undantag för de nya farokategorierna som beskrivs i tabellen ovan, kommer alla EUH-märkta produkter att granskas till grupp A-tillåten.

Nyhet gällande kraven för materialförteckning

Alla material och varor som byggs in i Trafikverkets anläggning ska förtecknas på en materialförteckning som ska ingå i slutredovisningen av ett projekt. För att underlätta arbetet med materialförteckningar framöver så behöver material och varor som tillhandahålls av Inköp och Logistik inte längre dokumenteras i samma materialförteckning som övriga material.

För material och varor som levererats av Inköp och Logistik ska istället rapporten "Materialförteckning för TGM" biläggas materialförteckningen. Rapporten tillhandahålls av Inköp och Logistik och omfattar alla material och varor som beställts via Inköp och Logistik till den specifika entreprenaden. Entreprenören ska komplettera rapporten med uppgifter om geografisk placering för material och varor klassade i grupp C och grupp E.

**Trafikverkets
Kemikaliegranskningsfunktion**

E-mail:
granskningsfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Trafikverkets kontaktcenter,
Tel: 0771-921 921

Sakkunnig Farliga ämnen och Giftfri miljö

Lina Ejenstam, e-mail: lina.ejenstam@trafikverket.se

Utredare Material och Kemiska produkter

Svetlana Grebenshchikova, e-mail: svetlana.grebenshchikova@trafikverket.se

Isabelle Brobeck, e-mail: isabelle.brobeck@trafikverket.se

Karin Grip, e-mail: karin.grip@trafikverket.se